ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ - ਸਬਦ ੯੪

ਕਾਗਾ ਕਰੰਗ ਢੰਢੋਲਿਆ ਸਗਲਾ ਖਾਇਆ ਮਾਸੁ ॥

ਸਲੋਕ, ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੮੨

ਕਾਗਾ ਕਰੰਗ ਢੰਢੋਲਿਆ ਸਗਲਾ ਖਾਇਆ ਮਾਸੁ ॥
ਏ ਦੁਇ ਨੈਨਾ ਮਤਿ ਛੁਹਉ ਪਿਰ ਦੇਖਨ ਕੀ ਆਸ ॥੯੧॥

ਸਾਰ: ਸਮਾਂ ਇਕ ਬੁੱਤਤ੍ਰਾਂਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਜੂਦ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਥਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਠੋਸ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਛਾਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਪਲ ਲੰਘਦਾ ਪਲ ਇਕ ਛੈਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਹਰੀ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛਿਲ-ਛਿਲ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ, ਉਧਾਰ ਲਈਆਂ ਪਹਿਚਾਣਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਟਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਗਾ ਕਰੰਗ ਢੰਢੋਲਿਆ ਸਗਲਾ ਖਾਇਆ ਮਾਸੁ ॥
ਕਾਂ ਨੇ ਪਿੰਜਰ ਬਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਚੁੰਝਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਸਾਰਾ ਮਾਸ ਖਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਦਿਲਕਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਸਾਡੀ ਪਛਾਣ, ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਹੋਂਦ ਦੀਆਂ ਅਮਿੱਟ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਏ ਦੁਇ ਨੈਨਾ ਮਤਿ ਛੁਹਉ ਪਿਰ ਦੇਖਨ ਕੀ ਆਸ ॥੯੧॥
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੂੰਹਣਾ; ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਸ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵ ਅੰਤਰੀਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਪਤਨ ਨੂੰ ਸਵਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੋਈ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। (੯੧)

ਤੱਤ: ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਹਕਰਣ ਭੌਤਿਕ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਤਿਆ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਅਟੱਲ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੱਚਾ ਸਾਧਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਦ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਸੱਚ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: **OnenessInDiversity.com**

ਈਮੇਲ: **onenessindiversityfoundation@gmail.com**